

SVĚTLO

30. ČÍSLO / XII. ROČNÍK

8 Kč (12 Sk)

25. ČERVENCE 2004

Z obsahu:

**Svatý otec k účastníkům
symposia o vysokých
školách**
- strana 2 -

**Marie Candida
od Eucharistie**
Michele Savasta
- strana 4 -

Eucharistická mystička
Carmelo Mezzasalma
- strana 6 -

**Eucharistické rozhovory
bl. Marie Candidy
od Eucharistie**
- strana 6 -

**Zasvěcení kláštera
Pražskému Jezulátku**
P. Silvestro Luigi
Pozzebom
- strana 7 -

**„I když zemřeli,
dosud mluví...“**
K očekávané beatifikaci
pražských mučedníků.
- strana 8 -

Kristina O'Donell
Co všechno dokáže
jedna osoba...
- strana 9 -

**Původ homosexuálních
sklonů u dětí: rodičovský
dům a společenské vlivy**
- strana 10 -

Církev a antisemitismus (1)
Grzegorz Kucharczyk
- strana 12 -

Svatý otec na dovolené v Les Combes v Alpách

Svatý otec k účastníkům symposia o vysokých školách

Mám radost z vašeho zájmu o otázky týkající se výchovy, která je obzvláště významná pro dnešní Evropu, kde je velký počet dezorientovaných mladých lidí. Politika států v oblasti výchovy má těžkosti při hledání nových perspektiv při řešení problémů mládeže jak v jejich osobním životě, tak v jejich uplatnění ve společnosti. Ekonomická nálehavost často podněcuje upřednostňování školního vyučování na úkor integrální výchovy mládeže. Aby mládež měla zajištěnou budoucnost, je třeba pojímat výchovu jako hledání celkového harmonického rozvoje osobnosti, zralosti mravního svědomí, schopného rozlišovat dobro a zlo a jednat důsledně a věnovat pozornost duchovní dimen-

zi dospívající mládeže. Evropský kontinent má bohatou humanistickou tradici, která v průběhu staletí předávala duchovní a morální hodnoty a která má v křesťanských kořenech svůj základ a svůj plný smysl.

Na všech místech, kde žijí studenti, musí výchova umožňovat, aby muži i ženy dělali pokroky v tom, co „jsou“, a nikoliv pouze v tom, co „mají“. Školní formace

má své výchovné aspekty, ale ty se nesmějí nijak redukovat. Základní pouto mezi všemi aspekty výchovy musí být ustavičně posilováno. Jednota výchovné koncepce povede k stále větší jednotě osobnosti a života dospívajícího. Je zapotřebí, aby se všichni mobilizovali a pracovali společně pro mládež: rodiče, vyučující, vychovatelé, veřejná správa. Ty všechny je třeba vyzvat, aby jejich výchovné působení bylo podpořeno také svědectvím jejich života. Mládež je opravdu velice vnímavá pro svědectví dospělých, kteří jsou pro ni vzorem. Rodina se musí stát prvořadým místem výchovy.

U dnešní mládeže se velice projevuje nedostatek zkušenosti, a to tím spíše, že v sobě ne-

se čtené tužby, jak jsem se mohl přesvědčit zvláště na Světových dnech mládeže. V apoštolské exhortaci *Ecclesia in Europa* jsem uvedl, že „kořen ztráty zkušenosti se nachází v pokušení dávat přednost antropologii bez Boha a bez Krista“, tím, že se člověk staví na místo Boha. „Opo-
menutí Boha vede k opuštěnosti člověka.“ Prává výchova musí vycházet z pravdy o člověku, z potvrzení jeho důstojnosti a transcendentního povolání. Když vidíme mládež skrze antropologické prisma, znamená to, že chceme napomáhat rozvoji toho nejlepšího v ní samé, aby se uskutečnil rozvoj všech jejích kapacit potřebných k tomu, k čemu je povolána Bohem.

Křesťanské společenství má také svou roli na poli výchovy. Tou je úkol předávat křesťanské hodnoty a zprostředkovat poznání Krista, který volá každého k životu stále krásnějšímu a k odhalování spásy a štěstí, které nám nabízí. Kéž by se křesťané nebáli hlásat nové generaci Krista, zdroj naděje a světla na její cestě. Kéž dokážou také přijímat dospívající a jejich rodiny, naslouchat jim a pomáhat, zvláště když je to často nezbytné! Výchova mládeže je záležitostí celých křesťanských společenství a celé společnosti. Nám přísluší, abychom jim předkládali základní hodnoty, za které jsou odpovědní i oni sami a které tvoří součást sociální výchovy. Přeji vám, aby vaše symposium dalo nový elán a nový výchovný směr pro rozličné evropské země, svěřuji vás Panně Marii a uděluji vám apoštolské požehnání.

Bolletino Vaticano

EDITORIAL

Křesťanský kult absolutně převyšuje všechna jiná náboženství tím, že k jeho podstatě patří bezprostřední styk člověka s osobním Bohem. Je tomu tak proto, že Bůh sám přichází za svým tvorem, snižuje se k němu a zve ho do své důvěrné společnosti. V průběhu dějin spásy dával nejrůznějšími způsoby najevo svou blízkost a osobní přítomnost. Jeho přebývání mezi námi vyvrcholilo vtělením Božího Syna, který nám zachoval svou přítomnost v nejvyšším a nevystižném daru Eucharistie. Není naším úkolem zkoumat, proč si zvolil právě tento způsob přebývání. To, co od nás očekává, je, že ho přijmeme, zařadíme se mezi blahoslavené, kteří neviděli, ale uvěřili, a budeme vážit vodu s radostí ze zdrojů spásy.

Všechno tedy závisí na naší pokorné víře. Věřit znamená vidět duchovním zrakem to, co smysly nevidí, a podle toho usměrnit své chování a jednání. Jaké je to chování? Takové,

které Bohu takto skutečně osobně přítomnému vzdává božskou úctu, a to bez ohledu na nanejvýš skromné způsoby, do kterých skryl svou přítomnost. Uvážíme-li, že je to Nejvyšší a Nejsvětější, Nejsvrchovanější Pán, žádný z projevů úcty, jakých je člověk ze své přirozenosti schopen, nemůže být dostatečný a tím méně přehnaný. Je zcela přirozené, že potřebujeme vnější znamení a způsoby, jimiž tuto vnitřní úctu víry projevujeme a které jsou také pro tuto víru oporou. K osobě, ke které chovám tu nejvyšší úctu, se při setkání neotočím zády. S předmětem, který má pro mě nejvyšší cenu, nebudu nedbale zacházet a pohazovat, a tak bychom mohli pokračovat ještě dále.

Jakmile se tyto vnější projevy úcty k Bohu osobně přítomnému v Nejsvětější svátosti začnou omezovat, není možno zabránit tomu, aby postupně neklesala sama úcta i víra v jeho skutečnou přítomnost. Ale platí i opačná závislost: opravdová úcta k Eu-

charistii a její projevy se vytrácí v důsledku vytrácející se víry. Děje-li se to dokonce systematicky po celá desetiletí, není se co divit, že se pokles úcty a víry stane v Církvi vážným problémem. Všechny nedostatky, nepořádky (jejichž odstranění požaduje římská instrukce „*Redemptio-
nis Sacramentum*“), každý pokles úcty k Eucharistii postihuje a poškozují Církev v tom, co je pro ni nejvladnější a nejpodstatnější. Omezují nebo přímo likvidují to, proč se k nám Bůh snížil: osobní důvěrný styk a rozhovor duše s Bohem.

Boží Syn sám hájí živou víru ve svou eucharistickou přítomnost skrze své omilostněné duše, které svým tělem zázračně udržuje při životě. Tak jak s nimi rozmlouvá, chtěl by rozmlouvat s každou duší. Až na věčnosti poznáme, jak zarmucujeme jeho Srdce a poškozujeme sebe i Církev, když mu k tomu nedopřáváme příležitost dokonce ani v těch nejzávažnějších

Pokračování na str. 9

Síla modlitby

Zamyšlení nad liturgickými texty
dnešní neděle

Pane, nauč nás modlit se

Dnešní neděle má být pro tebe velkou školou modlitby. Vyprav se za svým Pánem, abys mu z celého srdce přednesl stejnou prosbu, jako to učinil jeden z jeho učedníků: *Pane, nauč nás modlit se!* Ale dříve, než uslyšíš Ježíšovu odpověď, představuje ti Duch Svatý příklad starozákonního patriarchy, který rozmlouvá s Hospodinem. Budeš tak svědkem autentické modlitby a to ti umožní lépe pochopit slova božského Mistra. Není to náhodou, že ti Pán sám doporučuje jeho příklad. Našel totiž v tomto svém služebníkovi takové zalíbení, že se s ním *důvěrně sblížil*⁽¹⁾, takže za ním sám přichází, aby s ním rozmlouval a *splnil mu vše, co přislíbil*⁽²⁾.

Čím se vyznačuje modlitba tohoto patriarchy, že v něm Hospodin nachází takové zalíbení? Na prvním místě je to jeho **pokora**. Ačkoliv jej sám Bůh poctil svou návštěvou, nezapomíná Abrahám, čím je ve skutečnosti před tváří Nejvyššího: *Jsem velice smělý, že mluvím k svému Pánu, já, který jsem prach a popel*. Nemáš všechny důvody, abys přicházel prosit se stejným přesvědčením? Nespoléhej na své zásluhy. Čím více si uvědomuješ svou vlastní nicotu a nemohoucnost, tím více lákáš k sobě Boha, aby se tě ujal a prokázal ti své milosrdenství.

Druhým rysem, kterým se vyznačuje modlitba svatého praotce, je jeho **velkodušnost**. Obrací se na Hospodina s velkou naléhavostí, a přitom vůbec nemyslí na sebe. Leží mu na srdci záchrana lidí, které ani nezná, ale hrozí jim záhuba, protože utonuli ve vlastních hříších. Nejsou právě takoví ti nejpotřebnější?

V neposlední řadě se Abrahámová modlitba vyznačuje **vytrvalostí**. Jako by ho Hospodina dobrotivost a slitovnost pobízela k ještě větší odvaze a důvěře. Uvědom si, že ani tvá nejmělejší prosba není schopna překročit meze Boží trpělivosti a moci. Má se snad Bůh nechat zahanbit velkorysostí svého tvora?

Z rozhovoru, jehož jsi svědkem, můžeš však také poznávat vlastnosti Nejvyššího. Dává ti zřetelně najevo, jak velcí si cení každého, kdo žije podle jeho zákona. Jeden bohobojný dokáže vyvážit velké množství hříšných. Situace však zašla příliš daleko. V hříšném městě se už nenašlo ani deset spravedlivých. Není to smutné? Kolik věrných potřebuje dnešní svět, aby stačili zadržet spravedlivou Boží ruku? Rozmlouvej s Pánem s vědomím této skutečnosti a pros jej, aby **probudil dostatek spravedlivých uprostřed světa těchto dnů**. Na rozdíl

od Abraháma neměj na mysli nezbytné minimum, ale snaž se posunout hranici opačným směrem, jak jen to bude možné.

Zasazuj se před Pánem s velkou důvěrou za záchranu světa, jehož hříchy jsou ještě početnější, bezostyšnější a ohavnější, než tomu bylo v nešťastných městech určených k záhubě. Neboj se, že budeš příliš smělý, vždyť žádáš od Boha to, co je ve skutečnosti nejnroučnějším přáním jeho Srdce.

Pros s vytrvalostí, důvěrou a smělostí Abrahámovou nebeského Otce, aby jeho svaté Jméno bylo ve světě opět velebeno a ctěno. Naléhej s nesobeckou velkodušností, aby zavládlo na zemi jeho království. Domáhej se s neobytnou vytrvalostí, aby se jak na nebi, tak na zemi uskutečňovala jen jeho nejsvětější vůle. S vědomím, že nejsi nic víc než prach a popel, vyprosuj, aby nám byly odpuštěny naše hříchy, pros s odvahou a smělostí, aby Bůh odvrátil všechna nesčetná pokušení a vysvobodil nás od zlého.

K takové modlitbě tě vybízí nejen Abrahámov příklad, ale sám Boží Syn. Vždyť ti dává za příklad člověka, který se neodbytně domáhá pomoci i uprostřed hluboké noci. Vynasnaž se, aby se z formální modlitby stala opravdu naléhavá žádost. Dodej si odvahy a vytrvalosti a neodbytně *pros, hledej a tluč*. To není drzá smělost, která si troufá domáhat se sluchně pomoci. To je krajní tíseň ubožáka, který se ocitl v koncích a před kterým se otevřela poslední, jediná a nečekaná šance: přišel za tebou sám Boží Syn, aby ti ukázal východisko, když ti zjevuje, jak dobrého máš Otce, kterému na rozdíl od lidí působí tím větší potěšení, čím smělejší a vytrvalejší je tvá prosba, zvláště když hledáš nesobecky a velkoryse Boží království a blaho svých nešťastných bližních.

Jsou mezi námi nešťastníci, kteří nemají na svého vlastního otce žádnou krásnou vzpomínku. I kdybys patřil mezi ně, uvěř tomu, že jsou na světě jiní otcové, kteří i uprostřed sobeckého světa chtějí to nejlepší pro své děti. Ale ani ten nejlaskavější a nejstarostlivější z nich se nevyrovná nebeskému Otci, který chce prokázat každému to nejvyšší dobro, ale nemůže to udělat proti jeho vůli. Proto se obrací především k těm, kteří ho prosí, a tak mu dovolují, aby je obdaroval. *Je jistě vznešený, a přece shlíží na pokorného. Když k němu zavoláš, vyslyší tě a v tvé duši rozmnoží sílu.*⁽³⁾

Můj Pane, jsem jen prach a popel, ale prosím tě, pomoz mi, abys mě mohl přičíst ke svým spravedlivým, kterých je zapotřebí pro záchranu světa.

Bratr Amadeus

⁽¹⁾ srov. Gn 18,19; ⁽²⁾ tamt.; ⁽³⁾ resp. žalm 138

Liturgická čtení

1. čtení – Gn 18,20–32

Hospodin řekl: „Nárek na Sodomu a Gomoru je velký, jejich hřích je velmi těžký. Chci sestoupit a podívat se, zda doopravdy dělají všechno, co odpovídá stížnosti, která ke mně přichází, nebo ne. Chci to vědět.“ Tři mužové se odtamtud vydali na cestu a šli do Sodomy, zatímco Abrahám stále ještě stál před Hospodinem. Abrahám přistoupil a pravil: „Skutečně chceš zahubit spravedlivého s viníkem? Snad je v městě padesát spravedlivých, chceš to místo zahubit a neodpustit kvůli padesáti spravedlivým, kteří jsou v něm? Vzdal od sebe takovou myšlenku, že bys mohl takhle jednat: usmrtit spravedlivého spolu s viníkem. To by se vedlo spravedlivému stejně jako viníkovi. Vzdal od sebe takovou myšlenku! Copak by mohl soudce celé země nejednat spravedlivě?“ Hospodin řekl: „Najdu-li v Sodomě padesát spravedlivých v městě, odpustím kvůli nim celému tomu místu.“ Abrahám se ujal slova a řekl: „Jsem velmi smělý, že mluvím k svému Pánu, já, který jsem prach a popel. Snad bude scházet pět z padesáti, zahubíš kvůli těm pěti celé město?“ (Hospodin) odpověděl: „Nezahubím, jestliže jich tam najdu čtyřicet pět.“ (Abrahám) pokračoval v rozmluvě s ním: „Snad jich tam najdeš jen čtyřicet.“ Odpověděl: „Neudělám to kvůli čtyřiceti.“ (Abrahám) řekl: „Nechť se můj Pán nezlobí a dovolí mi mluvit: Snad se jich tam najde jen třicet.“ Odpověděl: „Neudělám to, najdu-li jich třicet.“ (Abrahám) řekl: „Jsem velmi smělý, že mluvím k svému Pánu. Snad se jich tam najde dvacet.“ Odpověděl: „Nezahubím kvůli dvaceti.“ (Abrahám) řekl: „Nechť se nezlobí můj Pán a dovolí mi mluvit ještě tentokrát. Snad se jich tam najde jen deset.“ Pravil: „Nezahubím kvůli deseti.“

2. čtení – Kol 2,12–14

Bratři! Krtem jste byli spolu s Kristem položeni do hrobu, a tím také zároveň s ním vzkříšeni, protože jste uvěřili, jak velikou moc má Bůh, který ho vzkřísil z mrtvých. I vás, když jste byli mrtví pro své hříchy a když vaše tělo bylo neobřezáno, zase oživil zároveň s ním. Odpustil nám všechny hříchy, zrušil

Pokračování na str. 5

Marie Candida od Eucharistie

Narodila se 16. ledna 1884 v Catanzaro, kde její otec Pietro Barba pracoval jako první rada a předseda apelačního soudu. Po dvou letech se s otcem a matkou vrátili do velkého domu v Palermu na ulici Arco di Cantari.

Zde navštěvovala základní školu v klášterní koleji *Maria al Giusino*. Marie byla živě, sympatické děvče s veselou povahou, s jasnou inteligencí a výborným školním prospěchem, který sliboval úspěch v životě. Hraje také úspěšně na klavír, ale z důvodu tehdejší mentality nenavštěvuje konzervatoř.

Dostává se jí velmi dobré křesťanské výchovy se zdravými mravními zásadami. Účastní se s ostatní mládeží svého věku tanečních a společenských zábav. Nicméně převládá u ní chování s hlubokou usebraností, vyhledává příležitost k modlitbě. V rodině si to vysvětlují jako momentální exaltaci a snaží se tyto projevy u ní potlačovat.

Marie reaguje s vnímavým duchem bratrské lásky, klidným a pokorným přijímáním těchto podnětů, ale přitom nikdy nepřestává poslouchat vnitřní Boží vo-

lání, ve kterém slyší Boží hlas, který jí označuje Eucharistií jako zvláštní charisma jejího duchovního života.

Jako docela malé dítě čeká na prahu maminku, až se vrátí ze mše svatě a políbí ji na čelo se slovy: *Ted právě je u mě Pán*. Pak jde do otcovy pracovny, aby dala *polibek Ježíši* – kříž, který stál na jeho psacím stole, a pak teprve se vrací ke svým hračkám.

Ale největší stopy v ní zanechalo *setkání s Ježíšem*, ke kterému došlo v den prvního svatého přijímání, když měla deset let. Bylo to znamení, které pak dozrálo ve zvláštní charisma: *život z Eucharistie*.

Začíná tak mlčenlivé hledání Absolutna, které dozrává v její duši, ačkoliv mu rodiče kladou překážky a které tak nutně ústí v krizi a skrupule. To ji však nejen neodradí, ale naopak, podporuje její rozhodnutí: *nezemřu, dokud se nestanu řeholnicí*, a přiměje ji, aby anticipovala slib panenství a úplné a bezvýhradné sebeodevzdání Bohu.

Její setkání s Terezičkou od Ježíška v jejich *Dějinách duše* je jako maják světla milosti upro-

střed noci. V této karmelitánce, která byla právě prohlášena blahoslavenou, nachází svou duchovní sestru, která v dětském sebeodevzdání Božimu milosrdenství a skrze očistění utrpením nalézá v eucharistickém Ježíši *Všechno* svého života. Tyto dvě duše se tak stávají dvěma kapkami vody, které se navzájem odrážejí a do kterých Ježíš promítá celý záměr své milosti.

Podobně jako Terezička i Marie trpí, protože nemůže přijímat Eucharistii každý den, podněcována především skutečností, že Pius X. povolil každodenní svatě přijímání. Podobně jako šla Terezička ke Lvu XIII., Marie jde k Piu X., aby požehnal jejímu rozhodnutí stát se karmelitánkou. Rodiče ji vytykají, že je přepjatá, ale tak, jako magnet přitahuje jehlu, tak Marii nezadržitelně přitahuje Hostie. Hluboce tím vnitřně trpí, ale vnitřní hlas ji utěšuje: *Dcero, Ježíš tě chce mít nejen mezi svatými, ale také mezi mučedníky*.

Nyní, kdy její smutky jsou stále častější, stále trpčí, ztratí nejprve otce a pak matku, pak mladšího bratra. Její přítom-

Marie Candida od Eucharistie

nost v rodině je stále nezbytnější a stále pro ni rodina hledá výhodnou partii. Ale Marie s krvácejícím srdcem po dvaceti letech odevzdanosti do Boží vůle přijímá pozvání kardinála Alexandra Rualdiho a požádá o přijetí na Karmel v Raguse.

Bratři se s ní odmítají rozloučit a ona je již nikdy neuvidí, protože když se později rozhodnou, že ji v klášteře navštíví, vzniknou vždy nečekané překážky: je to mučednictví srdce, očišťování duše, odpoutávání od stvoření. Je to odloučení, které nepotlačuje lidské city, ale transformuje je do onoho širokého, úplného citu v Božím srdci.

Konečně je tedy „bosou karmelitánkou“! *Jsem zde provždy*, opakovala Terezie od Ježíška, *všechny mé city patří jen jemu*. A tato slova zaznívají nyní v duši Marie, která je od 17. dubna 1921 konečně sestrou **Marií Candidou od Eucharistie**.

Po třech letech skládá věčné sliby a půl roku nato je zvolena převorkou a bude jí takřka bez přestání až do své smrti, která ji překvapí uprostřed krutého utrpení vyvolaného rakovinou jater. Se slovy *Maria, pomoz mi!* umírá ve věku 65 let po životě prožitém v úžasu z Eucharistie.

Matka Marie Candida od Eucharistie nám nezanechává nic mimořádného, nic zvláštního mimo svou velkou lásku k Církvi, k Marii a k Eucharistii. Lásku, která všechno toto spojuje, tak jak to prorocky vyjadřuje je-

Rodina, Řím r. 1910

Matka, Giovanna Folena

Marie v 15 letech

Otec, Pietro Barba

Blahoslavená Marie Candida od Eucharistie

Novička

TICHO JE PROSTŘEDÍ, KDE MŮŽEME SLYŠET BOHA

Během své dovolené uprostřed lesů a štítů Alp se papež Jan Pavel II. v neděli 11. července v poledne setkal s poutníky. V promluvě k nim zdůraznil zejména potřebu ticha jako prostředí, kde je možno setkat se s Bohem. To bylo poselství, které – už mírně opálený – Svatý otec odevzdal asi 5000 poutníků, kteří se s ním přišli pomodlit do vesničky Les Combes v alpském údolí Valle d' Aosta. „V této oáze pokoje před nádherným divadlem přírody člověk lehce zažije, jak užitečné je ticho, dobro, které je dnes stále vzácnější. Mnohé příležitosti vztahů a informací, která nabízí moderní společnost, někdy znamenají riziko, že nás oberou o čas k zamyšlení se nad sebou až do té míry, že nás činí neschopnými meditovat a modlit se. Ve skutečnosti jen v tichu dokáže člověk uslyšet v hloubce svého vědomí hlas Boha, který ho činí opravdu svobodným. Prázdniny mohou pomoci znovu objevit a pěstovat nenahraditelný vnitřní rozměr lidského života,“ vysvětloval Jan Pavel II. v prostředí vznešených velehor asi 1500 m nad mořem.

Hovořil hlasem jasnějším než obvykle. Ve své promluvě se obrátil se zvláštní láskou na „nemocné a ty, kteří prožívají velké těžkosti a tvrdé zkoušky“ a vyjádřil jim svou duchovní blízkost.

ZE -zg- TK KBS

jí jméno přijaté s vnitřní radostí jako program jejího života:

Matka: milovala velice svou matku, která jí stále vštěpovala živé city víry a kterou vždy poslouchala a respektovala, i když nesdílela její názory na své povolání, které byly ovlivněny dobovou atmosférou a sociálním postavením rodiny.

Byla také matkou pro své spolužáky, které po počátečním nepochopení její přisnlosti ji nakonec nazývaly *živou řeholí*, když pochopily, že je to pouze horlivost pro dokonalost, a ocenily její charakter jakožto duchovní matky, bezpečné vůdkyně, která je plná lásky a pochopení.

Z jejího úsilí o dokonalost žil také její život modlitby a kontemplace ve snaze, aby byla jako Terezie z Avily a Terezie z Lisieux „dcerou a srdcem Církve“.

Marie: Když umírala, vzývala její jméno, milovala ji ve svém životě s vroucností dítěte. Způsob, jak Marii oslovovala, byl snad ještě intenzivnější, něžnější a výstižnější než ten, s jakým oslovovala Ježíše v Hostii: *Eucharistii mi dává Maria. Je snad možno najít Ježíše bez Marie? ... Zdrávas Maria, Jitřenko Eucharistie! Vy sladké Lásky, vy tvoříte v mém srdci jedno. Pro tebe chci hořet, svatá Lásko... Neposkvrněná, Hostie našich oltářů, to je nejjasnější a nejvíce oslňující záře, která mě uchvacuje a kterou bych stále chtěla kontemplantovat a tolik napodobovat... Maria..., chtěla bych ji vidět, chtěla bych ji mít... Nemohu naslouchat zpěvu o Marii, nemohu o ní číst, aniž bych plakala, aniž bych se stravovala, Maria mě přivádí k tak velkému vzlykání, že se musím bránit a buď se modlit, nebo na ni nemyslet... Nechtěla bych ji milovat méně, než ji miluje Ježíš. A Ježíši říkám: „Miluji Tě Srdcem Mariiným. Obětuji Ti všechnu její lásku ke mně v každém okamžiku mého života.“*

Candida – čistá jako Mariino Srdce, jako Hostie na oltáři. *Kněží, prosím vás, zacházejte dobře s mým Ježíšem. Hostie*

je tak křehká, toto nejdůstojnější Tělo, toto neposkvrněné Tělo, jak bych je chtěla obklopit mateřskou něžností. Třesu se o něho, jestli se ho dotýkají jen svaté ruce, jestli ho nepřijímají nečistá nitra, zda se s ním nezachází bez té nejvyšší

úcty... Když jsem byla pověřena, abych pečovala o oltář, byla jsem šťastná, že mohu prát posvátné pleny se stejným postojem, jak to činila Maria pro Ježíška. Ó svatá Hostie, učni, ať jsem jako Neposkvrněná! Čistá jako neposkvr-

LITURGICKÁ ČTENÍ - pokračování ze str. 3

dlužní úpis, který svědčil proti nám svými předpisy, a nadobro ho zničil tím, že ho přibil na kříž.

Evangelium - Lk 11,1-13

Jednoho dne se Ježíš modlil na nějakém místě. Když přestal, řekl mu jeden z jeho učedníků: „Pane, nauč nás modlit se, jako i Jan naučil své učedníky.“ Odpověděl jim: „Když se modlíte, říkejte: Otče, posvět se jméno tvé. Přijď království tvé. Chléb náš vezdejší dávej nám každý den. A odpusť nám naše hříchy, neboť i my odpouštíme každému, kdo se provinuje proti nám. A neuveď nás v pokušení.“ Řekl jim dále: „Někdo z vás bude mít přítele a půjde k němu o půlnoci s prosbou: ‚Příteli, půjč mi tři chleby. Právě totiž ke mně přišel můj přítel, který je na cestách, a nemám, co bych mu předložil.‘ On však by mu zevnitř odpověděl: ‚Neobtěžuj mě! Dveře jsou už zavřeny a moje děti jsou se mnou na lůžku. Nemohu vstát a dát ti ho.‘ Říkám vám: Když přece vstane a dá mu, tedy ne proto, že je to jeho přítel, ale pro jeho neodbytnost se zvedne a dá mu všechno, co potřebuje. Proto vám říkám: Proste, a dostanete; hledejte, a naleznete; tlučte, a otevře se vám. Neboť každý, kdo prosí, dostává, a kdo hledá, nalézá, a kdo tluče, tomu se otevře. Je mezi vámi takový otec, že když ho syn poprosí o chléb, on mu dá kámen? Anebo když ho poprosí o rybu, on mu dá místo ryby hada? Anebo když ho poprosí o vejce, on mu dá štíra? Jestliže tedy vy, třebaže jste zlí, umíte dávat svým dětem dobré dary, čím spíše nebeský Otec dá Ducha svatého těm, kdo ho prosí!“

něná Hostie a bílá Lilie, plná života, plná Ducha Svatého, plná Otcovy lásky.

Matka Marie Candida od Eucharistie je mysterium, milost a život. „Pro mne žít je Kristus.“ To nebyla pouze fráze, nýbrž podstatná podmínka: buďto žiji s Kristem a v Kristu, nebo neexistuji. Terezie z Avily říkala: „Umírám, protože neumírám.“ Jan od Kříže: „Sám Bůh je můj a pro mne, protože Kristus je můj a pro mne.“ Terezie od Ježíška: „Ó Pane, nejsi všemohoucí? Zůstávej ve mně jako ve svatostánku, nevzdaluj se nikdy od své malé hostie.“ Matka Marie Candida volala: „*Můj Ježíši, jak Tě miluji: je to láska nesmírná, která je pro Tebe uzavřena v mém srdci, svátostná Lásko. Moje srdce se stravuje něžností k tobě. Měj, jak chceš, tuto moji lásku, měř ji! Až se ti bude zdát, že už jsi ji celou změřil, že už jsi skončil, musíš začít znovu. A to tolikrát a tolikrát, stále, protože Tě miluji láskou bez konce (odpusť mi), ó svatá Lásko.*“

Je to tajemství lásky, ponořit se do propasti lásky a žít z lásky! Je to jako otevřená rána, která se nikdy nezacelí, jako horoucí vřídlo, které páli, ale uspokojuje, které působí utrpení, ale těší, které nutí k nářku, ale posiluje a zesiluje touhu po Milovaném, je to působení Ducha Svatého, je to vlastnění Boha, je to splnutí s celou blaženou Trojicí. A je obdivuhodné vidět tuto řeholnici, která nemůže usnout z touhy po přijetí Eucharistie a pak po tomto přijetí nemůže spustit svůj pohled ze svatostánku. Odchází a obrací se nazpět..., nemá dost síly, aby odtud odešla a nechala ho samotného, zdá se jí, že nemohou být jiná zaměstnání než *dívat se na něho, až nám to stráví naše zorničky*, a to nejen zde v klášteře, ale *ve všech svatostánkách světa!*

A přece, kdyby mi poručila poslušnost, nezůstala bych před svatostánkem ani okamžik déle!

*Il Messaggero di Bambino
Gesù di Praga 6/2004*

Eucharistická mystička

„Církev žije z Eucharistie,“ napsal Jan Pavel II. v úvodu své poslední encykliky, která vyšla ani ne rok přede dnem, kdy povýšil k úctě oltáře matku Marii Candidu od Eucharistie. Její blahorečení 21. března 2004 je nepochybně počátkem zvláštního poslání, jaké má tato karmelitka z kláštera sv. Terezie v Raguse, kde je žila v tichu klauzury a nyní je může konečně začít v celé Církvi rozvíjet podle svého přání.

Teologové a odborníci označili blahoslavenou Marii Candidu za mystičku Eucharistie, která nám zanechala vzácné spisy, ze kterých je možno poznat hloubku vztahu, jaký chovala k Eucharistii a který byl pro ni skutečným mučednictvím lásky od jejího mládí až do závěru jejího chudého a pokorného života na Karmelu v Raguse.

Není jistě snadné vystihnout v několika větách celý smysl eucharistické spirituality blahoslavené Marie Candidy a její naléhavé poslání, nezbytné pro toto historické období, které se vyznačuje sekularizací, ideologií blahobytu za každou cenu, alarmujícím fenoménem náboženské lhostejnosti a nebezpečím pro mír ve světě. Nicméně právě toto tvrzení Jana Pavla II., že „Církev žije z Eucharistie“, což je opravdu jedinečné tvrzení mezi všemi církevními dokumenty, nás vrhá do samého srdce mystické zkušenosti nové blahoslavené. Křesťanská víra totiž není nějaké morální učení, ale je to osoba Ježíše Krista ukřižovaného a zmrtvýchvstalého, živá přítomnost, která se prodlužuje v Eucharistii. V tomto smyslu není křesťanská víra knižním náboženstvím, ale je to náboženství společenství! A věřící nejsou členové literární akademie, nýbrž živé ratolesti vinného kmene, kterým je Kristus. To je v nejhustší podobě syntéza duchovní zkušenosti blahoslavené Marie Candidy. Pochopila jako málokdo také ve škole karmelitánské a tere-

ziánské tradice, že Ježíš je nejen naší Eucharistií, ale je jí pro celou Církev v tom smyslu, že my obětujeme Bohu sebe a svět. V Eucharistii prožíváme společenství s Bohem, s lidstvem, se světem, který Kristus vykoupil... Být v Kristu, v srdci Eucharistie se stalo horoucí touhou života a posláním blahoslavené Marie Candidy...

Obdivuhodně zakořeněna v tradici Církve, jejíž byla věrnou a vděčnou dcerou, odhaluje Marie Candida, že horoucí eucharistická láska je nejvlastnějším duchovním „řečištěm“. To je právě to, co nabízí Jan Pavel II., když vysvětluje motivy, které ho přiměly napsat encykliku *Ecclesia de Eucharistia* a které by

mezi jiným měli předložit světu biskupové jako ovoce neblížího synodu (2005) o tajemství Eucharistie. Cílem encykliky je právě vyvolat opět v srdcích věřících *úžas* nad tajemstvím Eucharistie (srov. E.d.E 6): samotná přísně teologická nauka nás zavádí do atmosféry, která dýchá vášnivě ze stránek spisů blahoslavené Marie Candidy. Neprobouzí v duších horoucí lásku k Eucharistii to, co nová blahoslavená zařazuje do svých spisů jako svůj vnitřní zážitek, který se stává darem

Eucharistické rozhovory bl. Marie Candidy od Eucharistie

Božská Hostie a nejdraší kalich jsou prastaré a mohutné sloupy, které nesou tento svět, který by se sám zhroutil pod tíhou svých nepravostí, kdyby se tolikrát za minutu nevznášel mezi nebem a zemí tak veliký poklad, aby usmířil Otce. Moje duše byla osvícena touto myšlenkou, můj rozum zaplavila příjemným světlem a pohnutím v okamžiku milosti. A tak ve mně zůstala tato pravda: ano, náš obětovaný Ježíš je podporou světa a Církve, je ustavičnou prosbou, která se za nás přimlouvá, je důvodem tolika milostí a milosrdenství, které přší z Otcova lůna na nás na zemi a na každou duši. Ježíši, náš Ježíši, jak mnoho ti dlužíme: co by z nás bylo bez tebe? Co by bylo bez tebe ze země? Ó, nekonečné Milosrdenství, jak dobře jsi to promyslelo, že jsi zůstalo s námi, jak dobře jsi učinilo, že jsi zajistilo naše štěstí a všechny naše potřeby. Jen tebou je můžeme zaplatit, jen skrze tebe můžeme pochopit, co všechno potřebujeme. Ty jsi naše očistění od každé viny. Ty jsi občerstvení naší žízni po spravedlnosti, ty jsi naše svatost.

Synové lidští, jak dlouho budete zanedbávat lásku Božího Syna k vám? Dvacet století je věznem Nejsvětější Svátosti, otrokem lásky pod svátostnými způsoby, ustavičnou obětí za nás. A vy žijete a na všechno to zapomináte? Jak dlouho ještě? Bude stále zapotřebí posilovat vás, abyste přistupovali k posvátnému stolu, abyste byli přítomni mši svaté, abyste navštěvovali vašeho Boha, Spasitele plného lásky? Jak dlouho ještě potrvá tento výkřik nevděčnosti a tato absurdnost? Kdy už pochopíte Ježíšovo Srdce? Vrhám k vám výkřik svého Srdce, tak sklíčeného, roztahuji své paže, probuďte se!

On už více udělat nemůže! Přijďte a okuste, a budete mít pokoj a štěstí.

Ano, můj Ježíši, jen ty nám dávaš štěstí v tomto životě, protože jen s tebou radost a úsměv již nikdy neodchází. Kdo tě nalezne, nalezne všechno. I já, když jsem tě ve svém mládí našla, našla jsem opravdu všechno...

pro druhé? „Krásá Eucharistie, sladkost jejich symbolů, můj Ježíš jako osoba zde na svém trůnu; a pak velikost a jas Církve, celého náboženství, velkolepost jejího kultu, svatost jejich posvátných služebníků, nevystižitelný poklad Ježíšova slova...“ To je obsah, který umí matka Marie Candida nacházet v nesmírných prostorách Eucharistie, a to je smysl jejího *poslání* v samém srdci Církve, které překračuje pouhou, byť chválnou eucharistickou *úctu*...

„Dej mi duše, které se stýkají s láskou a pro lásku, které mohou obětovat svůj čas, aby vzdávaly díky, a já ti dám, Milovaný, v krátkém čase zanícené duše, rozhodnuté zasvětit se nezištně sebedarování a práci na vlastním posvěcení.“ Jako duchovní dcera svaté Terezie z Avily a svatého Jana od Kříže nebojí se blahoslavená Marie Candida hovořit o Eucharistii vášnivými tóny s překvapujícím křesťanským realismem: ano, Eucharistie je skutečně zárukou budoucí slávy, zárukou, která je nám dána, abychom dosáhli plnosti společenství a poznání s Bohem.

O ní, podobně jako Marii numquam satis: to je poslání blahoslavené Marie Candidy, které právě začíná.

*Il Messaggero di Gesù
Bambino di Praga 6/2004*

Zasvěcení kláštera Pražskému Jezulátku

Během 2. světové války pocítila Sicílie a zvláště provincie Ragusa od ledna 1943 strašné důsledky nepřátelského vpádu. Při jednom náletu odstartovala formace letadel z Malty, aby bombardovala zařízení vojenského přístavu v Cannamelito (nyní základna Nato) a železniční trať a jedna z velkých bomb dopadla docela blízko karmelitického kláštera v Raguse. Polekané bosé karmelitky se utekly do klášterního sklepení a jedním hlasem volaly: „Svatá Maria, oroduj za nás! Svatá Terezie, matko naše, oroduj za nás!“ Představená matka Candida pokračovala: „Pražské Jezulátko, ochraňuj náš klášter! Pražské Jezulátko, nepouštěj nás! Pražské Jezulátko, požehnej nám! Pražské Jezulátko, přijď nám na pomoc!“

Několik dnů nato útoky na celou Sicílii ještě zesílily a bombardování v blízkosti kláštera v Raguse se opakovaly s neobyčejnou silou. Matka Candida přijala různé rozhodnutí. Shromáždila celou komunitu a řekla: „Sestry, myslím, že Pražské Jezulátko, jak ukazuje zkušenost, chrání vždy ty nejmenší. My jsme jeho nejmenší nevěsty v království Církve a v karmelitánském řádu. Nacházíme se uprostřed válečného ohně a nesmírných nebezpečí. Rozhodla jsem se, že zasvětime Pražskému Jezulátku náš klášter s tím, že ho zasvětime znovu, až skončí válka. Co říkáte tomuto návrhu?“

29 sester se rázem postavilo; z celého srdce přijaly návrh milované převorky. Obrázky Pražského Jezulátka byly ihned umístěny na různá místa v klášterní budově: jeden u brány, jeden v chóru, jiný na chodbě, jeden do rajského dvora a další do zahrady. Zdá se, že celý klášter se hemžil úsměvy tohoto zázračného božského Dítěte. A my víme, že zde dodnes kvete úsměv milosti Pražského Jezulátka.

Slib učiněný na Karmelu v Raguse za války byl svědo-

mitě splněn bezprostředně po jejím skončení. Matka převorka chtěla, aby k této příležitosti zavítal také provinciál karmelitánů P. Tarcisio Benedetti od Nejsvětější Svátosti, pozdější biskup v Lodi.

Soška Pražského Jezulátka, uchovávaná v karmelitánském klášteře v Raguse

Po třídenní přípravě 26. ledna 1947 otec provinciál podle svědectví, které zapsala matka představená Marie Candida, všechno vykonal s horlivostí

a dobrotou. Zpíval mši svatou, držel oslavnou řeč o Pražském Jezulátku, které se osvědčilo jako malá Všemohoucnost vůči této raguské komunitě bosých karmelitek, a udělil slavnostní požehnání.

Pro Pražské Jezulátko byl připraven nový královský plášť a bylo založeno v klášteře i mimo něj Bratrstvo Pražského Jezulátka.

Matka Marie Candida napsala s uspokojením: *Také Bratrstvo Svatého Dítěte, po kterém jsme dlouho toužily, bylo založeno.*

Klášter dodnes uchovává rukopis blahoslavené, kde jsou zapsána jména všech 29 sester, které vstoupily do Bratrstva Pražského Jezulátka.

Jména sepsala sama blahoslavená; své jméno však nepostavila na první místo a neumístila je ani na poslední, ale ukryla je na místě předposledním, kde je pro čtenáře nejméně nápadné.

Matka Marie Candida končí své svědectví těmito vřelými slovy:

Všichni Tě milujeme, ó Bože, ty Malíčký Všemohoucí! Požehnej nám, posvět' nás, chraň nás od každého nebezpečí. Utíkáme se s jistotou, Jezulátko, pod Tvůj plášť a pod Tvou ochranu v každém okamžiku, při každé zkoušce. Bud' s námi, Ježíši, až do poslední okamžiku našeho života. Jak Tě milujeme, ó Jezulátko!!!

*Il Messaggero di Bambino
Gesù di Praga 6/2004*

Komunistům vadí církevní školy

Nebyli by to přátelé starých pořádků, kdyby nezneužili projednávání školského zákona k výletu do totalitní minulosti. Trnem v oku samozřejmě jim je výuka náboženství a domácí vzdělávání. Zatímco v prvním případě by se soudruzi rádi vrátili ke své proticírkevní legislativě z r. 1949, ve druhém se dokonce dovolávají císařského výnosu o povinné školní docházce z 18. století.

Zákonodárkyně KSČM Marková navrhla „omezit působení církvi ve veřejných školách“ a vyřadit školy zřizované církvemi ze školského rejstříku. Podle ní tyto školy neplní veřejnou službu podle školského zákona, takže nemají ve školství co dělat. Ať si je prý financuje ministerstvo kultury. Komunistická poslankyně samozřejmě neřekla z čeho, protože potřebné zdroje pro financování církví rozkradli po roce 1948 právě komunisté a dosud nebyly vráceny.

Ještě jsme nezapomněli na zločiny spáchané komunisty na církvích za totalitního režimu a už znovu rozjízďejí proticírkevní tažení podle svého starého scénáře. Výuku náboženství podle nich nemají zajišťovat kvalifikovaní školští pracovníci, ale pouze

duchovní, a to zdarma! Duchovních je přece nedostatek a nevědí, kam dřív skočit, takže když se jim nařídí ještě zajišťovat veškerou náboženskou výuku, utrpí už tak poddimenzovaná pastorační péče ve farnostech. A o to přece komunistům jde – zlikvidovat náboženství i věřící jako „třídní nepřátele“. Snaží se proto torpédovat veřejně prospěšnou spolupráci církví se školami a prosadit bolševickou zásadu totální ateizace společnosti.

Podobně se snaží zlikvidovat i slibně se rozvíjející domácí výuku. Také na ní jim nejvíce vadí, že nemohou kontrolovat, jestli se doma neučí něco jiného, než hlásá Komunistický manifest. Ani tady to ovšem neřeknou na rovinu a uchylují se k fantasmagoriím. Mohly by se prý „objevit případy dětské domácí práce místo učení,“ dojemně se stará poslankyně KSČM Levá. Ať se prý děti raději zúčastní státního „velkochovu“, kde jim domácí práce rozhodně nehrozí. Přece nemohou učit děti rodiče, volají soudruzi, když povinnou školní docházku zavedla už osvícená Marie Terezie! Inu, když komunisté chtějí něco zničit, spojí se třeba se samotnou císařovnou.

Ferdinand Peroutka

„I když zemřeli, dosud mluví...“

K očekávané beatifikaci pražských mučedníků

Kostel a klášter Panny Marie Sněžné na Novém městě pražském, založený kdysi r. 1347 císařem a králem Karlem IV. pro karmelitány, byl na počátku 17. století opuštěný a zpustlý. R. 1604 – tedy před 400 roky – přišli do Prahy, tehdy císařského města, bratři františkáni, aby zde hlásali Boží slovo a sloužili věřícím svátostmi. Usadili se při zrušeném chrámu, při němž se zachovala pouze kaple Panny Marie, později zasvěcená sv. Michaelu archandělu. Bratři začali s obnovou kostela i kláštera. Darovací listina císaře Rudolfa II., vydaná na přimluvu dobrodince bratří tehdejšího kancléře českého království Zdeňka Vojtěcha Popela z Lobkovic, je opravňovala k užívání areálu „na věčné časy“.

Bratři pocházeli z různých končin Evropy, proto měl konvent mezinárodní evropský charakter. Řeholníci česky už uměli nebo se rychle domácímu jazyku učili. Má se za to, že vikář kláštera Bedřich Bachstein se dokonce narodil v jižních Čechách, i když jméno měl německé.

Svědectví současníků se shodují v tom, že noví obyvatelé kláštera u Panny Marie Sněžné vedli příkladný řeholní život. Pro náboženské poměry tehdejší Prahy bylo příznačné, že v tomto městě, kde byly početné menšiny cizinců, byla jen třetina obyvatel katolického náboženství.

V únoru 1611 přitáhlo ku Praze pasovské vojsko. Vpád byl výsledkem dvorských intrik a nesrovnalostí v habsburské dynastii. Přesto pražští řeholníci byli zcela neprávem obviněni ze spojenectví s nevídanými hosty, z ukrývání zbraní apod., jak to konečně my starší známe z totalitní propagandy padesátých let 20. století. Dezorientovaný lid, který se do Prahy seběhl z okolí, se obrátil proti klášterům. Nejhů-

ře se vedlo právě kostelu a klášteru Panny Marie Sněžné.

Ke krveprolití došlo na masopustní úterý 15. února 1611. Na různých místech areálu bylo v období asi tři hodin mezi jednáctou a druhou po poledni krutým způsobem povražděno čtrnáct řeholníků. Zneuctění Nejsvětější svátosti, kterou vlastním tělem hájil kněz Jan Martinez, i znesvěcení celého kostela ukazovalo jasně na motivaci takového řádění: na nenávisť k víře, kterou řeholníci pouhou silou slova zcela nenásilně hlásali. Zachoval se ornát zmíněného kněze, nesoucí stopy bodných ran i krve. Dnes je uchovávan v kryptě vídeňského františkánského kláštera a má být zapůjčen do Prahy u příležitosti jubilejní výstavy, jež bude otevřena na podzim u Panny Marie Sněžné v klášterních ambitech. Bude trvat od 28. září do 13. listopadu.

Umučení bratří předem počítali s nebezpečím, jež jim hrozilo, nicméně zůstali na místě, ač mohli včas odejít, a na smrt se připravovali. Vyvraždění kláštera odsoudila i tehdejší pražská veřejnost, ač byla převážně nekatolická, a někteří viníci byli po zásluze potrestáni.

Úcta zabitých františkánů se traduje od jejich smrti. Byli nejprve pochováni v klášterním ambitu blízko brány, ale již za několik let z příkazu pražského arcibiskupa Lohelia byli pohřbeni v nynější kapli sv. Michaela. Nad jejich hrobem byl pak v polovině 17. století vybudován oltář

tehdy kanonizovaného sv. Petra z Alkantary.

Pověst svatosti umučených řeholníků přetrvala i za nepříznivých okolností až do naší doby. Dobové okolnosti nejméně dvakrát zmařily započatý beatifikační proces. V letech 1933 – 1944 proběhl v Praze při arcibiskupské kurii řádný proces na místní úrovni a po skončení 2. světové války byl příslušný materiál předán do Říma, kde měl proces pokračovat na úrovni apoštolské. Avšak opět politické události na nejméně čtyřicet let znemožnily další postup. Hned v roce 1990 františkánská provincie sv. Václava začala podnikat kroky k obnově procesu. Když si kongregace pro svatořečení ověřila regularnost pražského procesu, prohlásila 20. dubna 1994, že ze strany Svatého stolce není žádná překážka, aby proces mohl pokračovat v Římě.

V současné době bylo již hodně v té věci vykonáno, takže máme naději, že beatifikace bratří bude uskutečněna v dohledné době.

Domníváme se, že časový odstup od smrti zmíněných služebníků Božích není na závadu, protože, jak říká náš Svatý otec, mučednictví je hodnota vždy aktuální. Kromě toho je zde i nový aspekt: složení vyvražděné komunity bylo mezinárodní a bratři byli usmrceni pro hlásání Božího slova. To nám poskytuje příležitost vzývat je jako přimlouve za obranu lidských práv ve sjednocující se Evropě, která

nemůže zapřít své křesťanské kořeny. Rozmnožení zástupu Kristových svědků uctívaných na oltáři může být povzbuzením našich věřících, kteří prožili období totalitní persekuce a i v demokratickém státě musí se vyrovnávat s vlivy ateismu.

V závěru uvádím jména umučených bratří a modlitbu za jejich beatifikaci, schválenou pražským ordinariátem.

Svůj život obětovali 15. února 1611 tyto řeholníci:

P. Bedřich Bachstein, vikář kláštera a český kazatel,
P. Jan Martinez, Španěl,
P. Šimon, Francouz, almužník,
P. Bartoloměj Dalmasoni, Ital, bratr Jeroným z Aréze, Ital, jáhen,
bratr Kašpar Daverio, Ital, podjáhen,
bratr Jakub z Augsburgu (přijal nižší svěcení),
bratr Klemens ze Švábska (přijal nižší svěcení),
bratr Jan, kandidát bohosloví, novic,
bratr Kryštof Zeld, Holanďan, starší kuchař,
bratr Didak – Jan, krejčí,
bratr Jan Rode, Ital, zahradník a pomocný kostelník,
bratr Emanuel, mladší kuchař,
bratr Antonín, novic, pomocník v kuchyni.

„Všemohoucí, věčný Bože, ty jsi povolal z různých evropských národů své služebníky Menší bratry k apoštolské službě do pražského kláštera. Svým životem a smrtí vydali svědectví pravé víře. Prosíme tě, aby Evropa, odchovaná křesťanstvím, vytvářela svornou rodinu, v níž se respektují práva lidské osoby. A dopřej nám též, aby Svatý stolec zapsal jména těchto čtrnácti umučených řeholníků do seznamu blahoslavených.

Ke chvále Kristově.
Amen.“

P. Petr Alkantara Houška OFM
vicepostulator proces

NOVÁ FORMA PRONÁSLEDOVÁNÍ CÍRKVE

Kardinál Paul Poupard varuje před novou formou náboženského pronásledování v Evropě. V interview pro italský časopis „Avvenire“ zdůraznil, že toto pronásledování nabývá subtilnějších forem: Křesťané jsou za svou víru osočováni a hanobeni, mnoho mladých párů je vystaveno sociálnímu ponižování, protože chtějí mít více dětí. Ti, kdo se staví proti homosexuálním partnerstvím, platí ihned za netolerantní.

Kristina O'Donell

Co všechno dokáže jedna osoba...

Byla doba, kdy Kristina O'Donell ty dívky, které se zabývaly myšlenkou na potrat, v jejich úmyslu ještě podporovala. Dnes je to jedna z nejznámějších ochránkyň nenarozených dětí v USA. Pravidelně je zvána do televize a dává interview známým magazínům a novinám. Je hybnou silou organizace SALT, která si vytkla za cíl dělat osvětu mezi mladými lidmi, zacvičovat je a mobilizovat. Tito mladí dospělí si berou za úkol přinést svým vrstevníkům pravdu. K tomu je organizováno mnoho projektů, mezi nimi také tzv. „Outreaches“ (podání ruky). Při jednom takovém „Outreach“ je podána ruka „nepřátelské“ škole. Přítažlivým způsobem předávají mladí mladým pravdu o některých skutečnostech, jako jsou potraty, sexualita, pornografie. V následujícím příspěvku budeme sledovat cestu Kristiny a roli, kterou přitom sehrává jediná osoba.

I když jsem byla v katolické církvi pokřtěna a biřmována, nebylo mi nikdy jasné, co to znamená být skutečně katolík. Nepoznala jsem ve svém životě Boží přítomnost. Moje názory byly vzhledem k mé slabé víře nezralé, zvláště pokud jde o potrat.

Slyšela jsem o přeplněných domech sirotků, o zneužívání dětí svěřených do péče a potrat se mi jevil jako skutek milosrdenství. Zcela náhodou jsem šla s jednou přítelkyní, která byla „pro život“, na mši. Převážně jsme seděly v lavici, šeptaly si a debatovaly o potratech. Tato diskuse po mši pokračovala celé hodiny. Během cesty k univerzitě byly argumenty mé přítelkyně stále více přesvědčivé, přičemž já jsem stále poukazovala na přeplněné domy sirotků, abych ospravedlnila svůj postoj. Moje řeči bylo možno lehce vyvrátit fakty. Nakonec mi přítelkyně řekla: „Viš ty vůbec, co se děje při potratu?“

Myslela jsem si, že to vím. Byla jsem totiž u toho, když jiná přítelkyně telefonovala ve věci těhotenství s jednou potratovou klinikou. Byla jsem to já, kdo jí radil, aby se zeptala, zda jde v jejím těle skutečně o dítě. Byla jsem přítom, když jí vysvětlovali, že se jedná jen o nevyvinutou tkáň, kterou je možno snadno odstranit. Od té doby jsem několik dívek posilovala v jejich rozhod-

nutí, aby své dítě potratily. Bylo mi jich líto, ale podle mého názoru to bylo jejich rozhodnutí a já jsem musela stát při nich. Moje přítelkyně mi řekla přímo do tváře, že o tom nic nevím. Přesvědčená o tom, že jí budu moci na faktech dokázat, že mám pravdu, rozhodla jsem se, že se budu o věci lépe informovat. Dala mi něco přečíst. Mezi těmito materiály bylo také pro-

EDITORIAL - pokračování ze str. 2

okamžicích, kdy je přímo v nás po svatém přijímání eucharisticky reálně přítomen. Ta nejpodstatnější aktivní účast na liturgii nespočívá v nošení darů a tím méně v laickém podávání Eucharistie, které se zcela nezákonně stalo samozřejmostí, ale v osobním rozhovoru s Bohem. Ale pro ten nezbylo místa. Jako by posvátné ticho bylo něco nepřírodního. Bojí se ho celebranti i varhaníci. Druhá zábava, která se stále více rozmáhá v chrámech, jakmile varhany umlknou, svědčí o tom, jak se nemůžeme dočkat, když už se zase vrátíme do světa, jak nám naše lidské záležitosti leží víc na srdci než společenství s Bohem, kterého opouštíme v srdci ještě dříve než chrám. Není divu, že mnoha lidem se stalo za těžko „ztrácat s Bohem“ i tu jedi-

hlášení organizace „Human Live International“. Četla jsem je několikrát a ještě jednou a nechala jsem na sebe působit všechny jejich argumenty. „To nemůže být pravda,“ myslela jsem si. To, co jsem přečetla, jsem měla stále na mysli.

O něco poději jsem měla sen. Stála jsem v nějaké nemocnici a dívala se na děti. Byly skryté ve tmě a plakaly. Slyšela jsem křik jako od velkých bolestí. Běžela jsem ve snu, co mi nohy stačily, k sestřím a lékařům a vysvětlovala jim, že ty děti potřebují pomoc. Dívali se na mě, jako bych nebyla normální. „Jaké děti?“ ptali se. „Ty děti tam,“ křičela jsem a ukazovala jsem na děti v temném koutě. Sestra mě zmrazila strašným smíchem, který mě měl uklidnit. „To nejsou děti,“ řekla s přehnanou vlídností. „Všechno je v pořádku. Tam nejsou děti!“

Po tomto snu jsem se nemohla zbavit znepokojujícího pocitu. Byly to přece zcela určité děti. Jejich bolest byla tak citelná. Proč sestry a lékaři nereagovali? Ně-

nou hodinku týdně a naše chrámy se stále více vyprazdňují. Vyprazdňují se fyzicky, protože se již dříve vyprazdňovaly duchovně. Obnova liturgie je především obnovou vnitřní opravdovosti, pokorné poslušnosti a hluboké víry a úcty, a v neposlední řadě je také věcí dobrého příkladu ze strany pastýřů. Jako lék proti rutině a mnohomluvnosti, která je hroblem vroucnosti a opravdovosti, nebylo by na škodu, kdyby kněží čas od času sloužili sami v tichosti mši svatou, při které nepromlouvají, nespěchají ani nepředsedají a nezaměřují se na to, co si připraví pro lid, ale na to, o čem budou po přijetí Eucharistie rozmlouvat v tichosti s Bohem. To není proti koncilu a odpovídá to dokonce kánonu 904 CIC.

-red-

kolikrát jsem přečetla spis „Human Life International“. Zatímco ke mně pronikala pravda, moje srdce plakalo. Cítila jsem se zraněná, zlá, zrazená a současně plná lítosti. Tižilo mě nevyřetitelně, že jsem tolika přítelkyním radila k potratu. Cítila jsem se jako spolupachatelka. Věděla jsem, že se musím vrátit k Bohu, a prosila jsem ho, aby mě přivedl k plné pravdě. Znovuobjevením

své víry jsem se cítila osvobozená, ale zlá a zrazená potratovým průmyslem, který mě svedl k tomuto zvrácenému přesvědčení. R. 1996 jsem založila akci SALT, ve které chci mladým dospívajícím lidem podat pomocnou ruku. Musíme mít jasno, že máme co do činění se „zlomenou“ generací. Duch revolty, který je pro nás tak příznačný, má nejednou mnoho do činění s hlubokými duchovními ranami. Chceme-li přivodit změnu, musíme nekompromisně zastávat své stanovisko. Musíme mít soucit, odvahu a houževnatost.

Prosím ty, kteří čtou tyto řádky, a zvláště ty, kteří cítí, že nesmírný úkol, který je třeba vykonat, je nad jejich síly, aby si uvědomili, jak velkou věc může vykonat jediná osoba. Bůh použil mou přítelkyni, aby mě přivedla k pravdě. Nyní mi Bůh dal skrze SALT a skrze média příležitost, aby mé poselství naděje zasáhlo miliony lidí. Když se cítíme přemoženi zatměným světem a bezradní, pomysleme, že setba spočívá v zrníčku, které se přidává k dalšímu zrníčku. pomysleme, že žeň možná za svého života neuvidíme, ale pracujeme pro Boha, který nemyslí v lidských časových měřítkách.

Pramen: HLI Report
Z Lebe 69/200 přeložil -lš-

Původ homosexuálních sklonů u dětí: rodičovský dům a společenské vlivy

Pater John Harvey charakterizuje rozdíly

Většina dětí, které pak v době dospívání hledají homosexuální zážitky, tíhne k homosexuálnímu chování na základě domácího prostředí, ve kterém vyrůstaly, říká specializovaný pastorační odborník.

Pater John Harvey je zakladatelem katolického apoštolátu pro dospělé s homosexuálními sklony „Courage“ (Odvaha). Je spoluvydavatelem příručky „Homosexuální sklony: Rukověť pro rodiče“. Rozmlouvá s agenturou Zenit o tom, jak se mohou rodiče informovat o homosexuálních sklonech a jak mají hovořit s dětmi o zdravé sexualitě.

Zmínil jste se o tom, že situace v rodině a rodičovský dům mohou přispívat ke vzniku homosexuálních sklonů. Existuje rozdíl mezi dětmi v této situaci a mezi mladými, kteří se na základě společenských vlivů rozhodnou pro homosexuální kontakty?

Pater Harvey: Existuje zřetelný rozdíl mezi dítětem s homosexuálním sklonem na základě domácího prostředí a někým, kdo k tomu dospěje na základě experimentování.

Že se mladý člověk rozhodne pro homosexuální styky, je převážně ojedinělé, i když se to jeví na gymnáziu nebo na vysoké škole jako „cool“. Obecně platí vysoká pravděpodobnost, že ti, kteří takové kontakty mají, měli již homosexuální sklony a ty se pak v době studií projevují.

Nestává se často, že by ten, kdo se o sobě domnívá, že má homosexuální sklon, pocházel ze zdravé rodiny a sám se přiklonil k homosexuálnímu chování. Trauma, např. znásilnění dívky nebo chlapce ve věku dospívání, může mladého člověka přivést k tomu, že se přikloní spíše k osobám stejného než druhého pohlaví.

Někdy existují období dospívání, kdy se mladí lidé necítí přitahováni druhým pohlavím, pokoušejí se o takový styk a ten se nedaří. Konstatují, že styk s jiným pohlavím není lékem proti homosexuálnímu sklonu.

Čím více výzkumů bylo provedeno, tím více se prokazuje, že vliv začíná časně doma, v době základní školní docházky nebo ještě dříve. Je však důležité pamatovat na to, že dospívající, kteří se domnívají, že mají sklon ke stejnému pohlaví, nejsou takto určeni pro celý život. Říkají sice, já jsem „teplý“, ale je docela možné, že tomu tak vůbec není.

Když dospívající říkají, že se cítí nedobře mezi mladými stejného pohlaví a mají k nim homosexuální sklon, pak mají často obtíže ve svém vztahu k rodiči stejného pohlaví a v citové a psychologické identifikaci s ním – jsou si však tohoto napjatého vztahu vědomi až mnohem později.

Je třeba dodat, že homosexuální sklon může být způsoben také vztahem dítěte k rodiči druhého pohlaví. V letech, kdy jsem se zabýval ženami s homosexuálními sklony, potkal jsem mnoho žen, které věří, že jejich homosexuální sklon vznikl přede-

vším na základě vztahu k otci. Jsou to však převážně oba rodiče, kteří mají velký vliv na pohlavní sebehodnocení a citění dítěte. Mohou to být také jiné traumatizující zážitky mimo rodinu, které přispívají ke vzniku homosexuálních sklonů.

I když převážná část homosexuálních sklonů začíná v dětství, rozhodující je věk dospívání: buďto se dospívající dá navést k tomu, aby se choval homosexuálně, nebo se mu dostane pomoci a on se naučí žít ve zdrženlivosti.

Je také možné, že dospívající za pomoci dobrého terapeuta a duchovního vůdce může pracovat na tom, aby svůj homosexuální sklon překonal anebo alespoň potlačil na minimum.

Co je možno udělat pro děti, které vyrůstají ve stabilních rodinách, a přesto se na základě společenských vlivů stýkají homosexuálně?

Pater Harvey: Když rodiče vědí, že jejich dítě má homosexuální styky, musí se rozhodnout k tomu, že vyhledají léčení za pomoci vhodného katolického lékaře.

Pokud jde o stabilní rodinný život v plném slova smyslu, kde má dítě dobrý vztah k oběma rodičům, musejí se rodiče postarat o zdravou domácí atmosféru a mít pod kontrolou vnější vlivy na rodinu, zvláště na dítě.

Tyto „vnější vlivy“ se mohou projevit v mladém

věku v době studia, kdy se mladí lidé nacházejí v akademickém prostředí, kde platí za módu mít homosexuální nebo bisexuální styky. Když jedinec již má určité sklony ke stejnému pohlaví, může zabřednout do homosexuálních vztahů a být tak přiveden k homosexuálnímu životnímu způsobu.

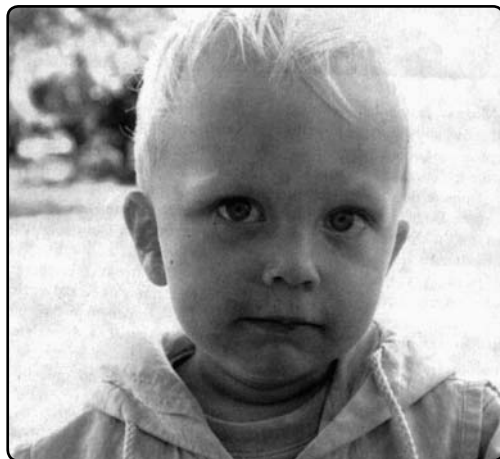
Zdravé domácí prostředí předpokládá, že se dítě učí mít dobrý vztah k oběma rodičům. Když to není vidět, jsou někde nějaké problémy. Mohou přistupovat společenské vlivy a těžkosti, když se dospívající stýká s kamarády, jejichž názory nejsou shodné s postoji jeho rodičů, a oni neuznávají křesťanské hodnoty. Rodiče musí se svými dětmi hovořit o cíli a smyslu lidské sexuality, o kráse manželství a spojení muže a ženy. To se však děje zřídka. Velmi zde mohou pomoci spisy Christophera Westa o Janu Pavlu II. Především užitečná je „Teologie těla“.

Rodiče se často stydí říct dětem, co mají dělat, a v 18 letech mají dospívající svobodu dělat si, co se jim líbí. Zlými učiteli pro mladé lidi jsou média.

Jak je možno pomáhat rodičům, kteří nemají dosti ochoty ani schopností zjistit, zda jejich děti nemají homosexuální sklony?

Pater Harvey: Rodiče mají často strach, že jejich dítě má homosexuální sklon, ale nechtějí se obrátit o pomoc k odborníkům, aby sklony jejich dítěte vyšetřili. Problém spočívá v tom, že rodiče nemají potřebné znalosti o příznacích homosexuálních sklonů. A když někdo zvenčí – lékař, kněz nebo přítel – rodičům řekne, že jejich dítě by mohlo mít homosexuální sklon, je to pro rodiče těžko přijatelné. Nechtějí tomu uvěřit.

Mnoho rodičů nechce o tom nic slyšet, ale někdo z okruhu dospělých musí dát rodičům na srozuměnou, že jejich dítě křičí o pomoc. Rodiče musejí dostat pro své dítě pomoc a informo-

vat se o homosexuálních skloních. Existují knihy, které jsou velmi užitečné.

Rodiče jsou někdy nepřístupní – panuje zde odmítání. Rodiče nechtějí uvěřit, že jejich dítě má homosexuální sklony nebo že jejich dítě bude žít jako homosexuál, jestliže mu nepomohou.

Rodiče, kteří dosud nepodlehli propagandě, že homosexuální životní styl je normální a přijatelný, přemýšlejí o tom, jak těžké to bude pro ně a pro jejich dítě. Myslí si, že nemohou počítat s tím, že jejich dítě jednou uzavře řádné manželství, že se mohou těšit na vnuky a dělají si proto velké starosti.

Na otázku, co s rodiči, kteří nechtějí vzít na vědomí příznaky, že jejich dítě má homosexuální sklony, je velmi těžko odpovědět, protože je velmi těžké rozhodnout, jak jim poradit. Ale když několik měsíců hovoříme s rodiči, můžeme najít cestu, jak pomoci jejich dítěti.

Příznaky homosexuálního sklonu jsou někdy velmi dobře ukryty. Velký, silný mladík, nadšený fotbalista může mít homosexuální sklony. Malý, nesportovní typ může být heterosexuál. Při interpretaci příznaků je mnoho problémů. Ale ve většině případů je možno tyto sklony identifikovat, když vyšetříme vztahy k rodičům, sourozencům a vrstevníkům stejného pohlaví.

Je to velmi obtížné také proto, že dítě často nebude říkat pravdu. Někdy dospívající, kteří jsou traumatizováni, drží tyto sklony v tajnosti. Když o nich konečně hovoří, je jim možno bez ohledu na věk a druh homosexuálních sklonů poskytnout pomoc.

Jaká je nejdůležitější zdravá psychologická atmosféra, kterou musí rodiče ve svém manželství a v rodině vytvořit, aby předešli vzniku homosexuality nebo ji pomohli vyléčit?

Pater Harvey: Rodiče, kteří se svými dětmi pracují, vytvářejí zdravou psychologickou

atmosféru. V rodičovském domě, kde jsou rodiče a děti rádi pospolu, budou z toho mít prospěch homosexuální i heterosexuální děti.

Současné musí rodiče dát jasně najevo, že potřebují mít čas jeden pro druhého, aby udrželi manželství životným. Děti musí zakoušet, že otec a matka si projevují viditelně náklonnost. Homosexuální děti často pocházejí z rodin, kde u rodičů nevidí, že by to dávali najevo.

Není možno o homosexualitě s dětmi pouze hovořit, potřebuje to svůj základ. Nejdříve je třeba mluvit o Bohu a jeho plánu, jaký má s lidmi, o rozdílnosti pohlaví a pak teprve o homosexualitě.

Pro osamělé rodiče je nejlepší najít v rodině někoho, kdo poskytne dítěti přátelství a orientaci a může mu sloužit jako vzor. Osamělá matka by měla najít v rodině někoho, svého bratra nebo někoho, kdo by měl k jejímu synu dobrý vztah, a obdobně osamělý otec a jeho dcera. To je přednostní právo být tím pro dítě nebo mu to zajistit.

Je to dlouhý proces uvést sexuální identitu zpět do přirozeného řádu a vyléčit ji. Nestane se tak ze dne na den. Tento proces může začít ve věku tří nebo čtyř let, kdy dítě začíná projevovat náznaky, že tíhne k osobám stejného pohlaví, a může to trvat přes dospívání až do dospělosti. Je to třeba vidět pod celkovým zorným úhlem.

Pro dospívající mohou být nápomocné dva faktory: pro-

fesionální terapie s dobrým terapeutem, který je věrný učení Církve, a pak duchovní vedení a modlitba.

Katechismus katolické církve říká, že lidé s homosexuálním sklonem si svůj vztah sami nevolí (2358). Znamená to, že to není naučené chování?

Pater Harvey: Určitý druh „učení“ homosexuálnímu chování spočívá v tom, že se osoba učí určitým formám aktivit od druhé osoby. Někdo se může těmto aktivitám naučit také jinak: pozoruje je nebo o nich čte. Sexuální založení samo se vyvíjí zpravidla mimo svobodné rozhodování.

Nevěřím, že se někdo pro homosexuální sklon rozhoduje. Homosexuální založení má citové kořeny, které jsou ovlivňovány duševními postoji, vznikajícími pod vlivem různých vnějších událostí.

Není to žádné opravdové rozhodnutí, protože postižená osoba nemá normálně kontrolu nad okolnostmi a traumaty, které hrály svou roli při vzniku homosexuálních sklonů. Právě rozhodnutí potřebuje plné poznání rozumu a svobodu vůle.

Výzkumný materiál se opírá silně o skutečnost, že homosexuální sklony je možno do značné míry odvozovat z prostředí. Neexistují naopak žádné důkazy o vrozené homosexualitě. Homosexualita je předmětem výzkumu již sto let a dospělo se k závěru, že homosexuální sklony závisí na faktorech prostře-

dí a psychologických vlivech. Všechny výzkumy před rokem 1973 poukazují na vlivy prostředí. Pak vznikla idea o genetické podmíněnosti. Dosud pro to neexistuje žádný důkaz.

Lidé, kteří mají homosexuální sklony, vyvozují z toho, že je to jejich identita. Ale identita se u člověka ustavičně vyvíjí. Je třeba dlouhé doby, než člověk ve své identitě dozraje. Naše pravá identita spočívá v tom, že jsme od Boha stvořeni jako muži a ženy s inteligencí a svobodnou vůlí. A když jsme pokřtěni, stáváme se bratry a sestrami Ježíše Krista.

*Z Lebe 69/2004
přeložil -lš-*

POVINNÁ DISTRIBUCE ANTIKONCEPČNÍCH PROSTŘEDKŮ?

Kalifornský soud rozhodl, že diecéze Sacramento musí ve svých vlastních sociálních zařízeních dávat k dispozici antikoncepční prostředky. Jelikož většina osazenstva a klientů nejsou katolíci, musí zákon platit i pro ně.

Diecéze se odvolává k Nejvyššímu soudu s tím, že státní orgán nemá právo nutit katolickou církev, aby postupovala proti svému náboženskému učení. Církev by tak financovala to, o čem prohlašuje, že je to hříšné. Katolická sociální zařízení posloužila v roce 2003 celkem 70 000 klientů všech vyznání.

Kath-net

Církev a antisemitismus (1)

Mezi „historickými hříchy církve“ zaujímá významné místo obvinění katolicismu, že pěstoval po mnoho staletí antisemitské postoje. Jako obvykle je tvrzení lovců „temných stránek“ církve spíše výsledkem předsudků a evidentních zjednodušení, nežli záměrných zkreslení.

Jako nejčastější příklady „konečného katolického antisemitismu“ se uvádí případy útoků na Židy v různých částech Evropy, nejčastěji v Německu, u příležitosti křížáckých tažení nebo čas od času šíření pověsti o zneuctění Nejsvětější Svátosti se strany Židů nebo zvěsti o vraždění křesťanských dětí, jejichž krev měli Židé používat k zhotovení macesů. Není možno popřít, že takové skutečnosti (útoky) a náznaky se skutečně vyskytly. Ale je značným zkreslením historické skutečnosti, zůstaneme-li pouze u konstatování, ze kterého vzniká dojem, že církev a její pastýři mlčky schvalovali takové počínání. Skutečnost je zcela jiná.

Jistě, docházelo k pogromům na Židy při průchodu křížáckých výprav, zvláště jejich „lidových verzí“, kdy nebyly vedeny rytířstvem a knížaty, ale různými samozvanci. Ale veškeré takové počínání místní biskupové nejen rázně odsuzovali, ale snažili se postiženým Židům všemožně poskytnout pomoc. Tak tomu bylo u biskupů Mohuče, Kolína, Wurmsu, kteří při průchodu „lidové“ křížácké výpravy poskytli úkryt Židům i ve vlastních rezidencích. Tak např. židovský historik H. Graetz napsal v této souvislosti o Heřmanovi, kolínském arcibiskupovi: „...byl to šlechtný biskup, který si zaslouží věčnou památku u potomků.“

Když se v Porýní začaly objevovat protizidovské excesy během II. křížácké výpravy, kterou organizoval sv. Bernard z Clairveaux, zastal se tento církevní učitel Židů s veškerou rozhodností. Tento „medoušný učitel“, jak byl nazýván pro svůj kazatelský dar, připomněl věřícím v Mohuči i v Kolíně: *Slyšeli jsme, že planete láskou k Bohu, ale va-*

še horlivost potřebuje usměrnění: není dovoleno pronásledovat Židy. Není dovoleno je zabíjet ani vyhánět ze země... Byli vyhnáni a rozptýleni, nejdnou prožívají smutný úděl pod vládou křesťanských pánovníků, ale ve večer dějin se navrátí a přijde doba jejich rehabilitace... Celý Izrael dojde slávy, jak ujišťuje Apoštol. Braňte hrob Krista, našeho Pána. Ale neposkrvňujte své ruce krví a válkou proti synům Izraele! I oni jsou tělem Kristovým, a jestliže jim ublížíte, dotknete se zorničky samého Boha!

Rovněž papežové po celý středověk nejdnou pozvedali svůj hlas, aby odsuzovali mezi křesťany rozšířené pomluvy proti Židům. Tak papež Inocenc IV. opakovaně vystoupil proti pomluvě o zabití křesťanských dětí (podobně to učinil ve XIII. století císař Rudolf). V letech 1347-1350, kdy se v Evropě rozšířil „černý mor“, objevila se fáma, že příčinou této nemoci jsou Židé, kteří otrávil studny s pitnou vodou. Papež Klement VI. vydal roku 1348 zvláštní bulu, která popřela podobná obvinění a zakázala křesťanům jakkoliv napadat Židy. Podobně se proti tomu po-

stavil císař Karel IV., který vyzval poddané, aby nechali Židy na pokoji.

Další papežové navíc zdůraznili, že je nepřijatelné nutit Židy k přijetí křtu jako „prostředku záchrany“. Dělo se tak především ve středověkých městech a původcem byla městská chátka. Zákaz nutit Židy k přijetí křesťanského náboženství a připomenutí, že mají právo vyznávat své náboženství bez překážek, vyslovili mimo jiné papež Kalist II. (poč. XII. st.), Inocenc III. (1199), Řehoř X. (polovina XIII. st.). Na konci středověku rekapituloval tuto nauku Svätého stolce ve své bule 1419 papež Martin V.: *Poněvadž Židé jsou stvořeni k obrazu a podobnosti Božímu, jejich potomstvo bude jednou spaseno, stanovíme po příkladu našich předchůdců, aby nebyli napadáni v synagogách, nebyla narušována jejich práva, nebyli nuceni k účasti na katolických obřadech, k nošení židovského označení na oděvu a aby nebyly kladeny překážky jejich obchodním stykům s křesťany.*

Jak píše John H. Mundy, profesor univerzity Columbia v New

Yorku, *od roku 1200 jak na severu, tak v oblasti Středozemního moře se evropským Židům vedlo tak dobře, jak dosud nikdy.* Tentýž historik potvrzuje: *V Římě, kde vládně papež, každý další nástupce sv. Petra pokládal nedotknutelnost Židů přímo za svatou.*

Někdo může namítnout: Když se ve středověku vedlo Židům tak dobře, jak to, že vznikala ghetta, symbol diskriminace a rasové segregace. Nejdříve je třeba poznamenat, že jev zvláštních národnostně diferencovaných městských čtvrtí byl ve středověkých městech velmi častý. Např. v španělských a italských městech byly zvláštní „francouzské čtvrti“. Podobně v muslimských zemích byly zvláštní židovské čtvrti.

Druhá úvaha se týká pastí ahistorismu (pohled na minulost dnešními měřítky). Když uvažujeme o pojmu ghetto, neprávem mu přisuzujeme spojitost s tragédií z doby nacismu, kdy byla židovská ghetta pokládána za vstup ke „konečnému řešení židovské otázky“. Ve středověku i později v novověku měla ghetta jiné funkce.

Citovaný židovský historik H. Graetz píše o ghettu jako „prostředku na ochranu Židů před šikanováním ze strany lůzy.“ Uvádí, že Židé si nejednou sami přáli bydlet ve zvláštních čtvrtích, a to i z důvodu snazšího vzájemného setkávání, praktikování vlastního náboženství a kultivování svých obyčejů. Prof. Mundy píše: *Není nic divného, že bydlení v jedné ulici či čtvrti se stalo pro Židy úlevou nebo dokonce přímo nutností.*

Doba renesance nepřinesla žádné podstatné změny, pokud jde o vztah pastýřů církve k židovskému obyvatelstvu. Další papežové Alexandr VI., Julius II., Lev X., Klement VII. projevovali Židům *náklonnost větší než jini italské vládcy* (H. Graetz). Papežové Pavel II. a Julius III. přijímali na území církevního

státu Židy vyhnané z jiných zemí (např. z Neapole). Petrovi nástupci bojovali po vzoru svých středověkých předchůdců také proti antižidovským předsudkům. Papež Sixtus IV. odmítl prosby o kanonizaci Simona z Tridentu, který měl být údajně obětí židovské rituální vraždy v roce 1475.

Priznačný byl rovněž vstřícný zájem, jaký projevovali renesanční papežové o judaistickou kulturu a náboženství. Známy již papež Sixtus IV. dal pořídit latinský překlad Kabaly (nejvýznamnější kniha židovské mystiky). Papež Lev X., který panoval na počátku XVI. století, vybízel katolické tiskaře, aby vytiskli Talmud, základní knihu judaismu. Dvanáctisvazková edice vy-

šla v Antverpách a papež ji opatřil zvláštními privilegii, která měla usnadnit její distribuci.

Epocha renesance je také dobou reformace. Je třeba v této souvislosti upozornit, že vztah reformátorů k židovskému obyvatelstvu se zásadně lišil od toho, co jsme popisovali výše. Tento protiklad je nejlépe patrný z názorů tvůrce reformace M. Luthera. Ve svém traktátu *Von den Juden und ihren Lügen* (O Židech a jejich lžích), který byl publikován r. 1543, dával rady, jak zacházet s Židy: *Především je třeba založit oheň v jejich synagogách a školách a to, co neshoří, srovnat se zemí. (...) Je tak třeba učinit ke cti našeho Pána a křesťanstva, aby Bůh viděl, že jsme*

křesťané. (...) Za druhé je třeba zničit jejich domy, protože v nich dělají totéž, co ve svých školách. (...) Za třetí je třeba jim odebrat všechny modlitební knihy a Talmud, které učí předsudkům, lžím a kletbám. Sedmá rada Luthera se týká nucených prací pro Židy: Za sedmé je třeba mladým Židům a Židovkám dát do rukou cepy, sekery, rýče, koudel a vřetena a ať si na svůj chléb vydělávají v potu tváře.

Když srovnáme tento text s úryvkem citovaným z knihy Martina V., která vyšla více než sto let před textem M. Luthera, máme před očima míru „pokroku“ „zaostalého středověku“ a „pokrokové reformace“. Za pozornost stojí také skuteč-

nost, že Karel V., hlava katolického tábora v německé říši, zakázal svým poddaným jakékoliv napadání Židů. Není nic divného, když současný rabin Josel Rozheim z Alsaska nazýval katolického císaře „andělem Páně“ a Luthera „lupičem“.

(Pokračování)

Prameny: H. Graetz, *Historia Żydów*, Krakov 1990; H. Mundy, *Europa średnowieczna*, Warszawa 2001. P. Johnson, *Historia Żydów*, Krakov 1993; S. Kieltyka, *Święty Bernard z Clairveaux*, Krakov 1983; *Luthers Kampfschriften gegen Judentum*, Berlin 1936.

*Z Miłujcie się 1/2004
přeložil-lš*

Nebezpečné zjednodušení

O svátku svatého Willibalda promluvil v Eichstättu švýcarský biskup Kurt Koch. Stojí opravdu za to, abychom se seznámili s obsahem jeho nanejvýš aktuálního vystoupení, ve kterém si všímá kořenů současné vnitrocírkevní krize. Varuje před utilitaristickým zjednodušováním církevního života, které proniká do Církve ze sekulární společnosti a decimuje její řady.

Když byl Kurt Koch ještě v duchovní správě, hovořil jednou ve škole v hodině náboženství o modlitbě u stolu. Tu se přihlásil žáček ze čtvrté třídy a prohlásil: „Ne, to my nepotřebujeme. Naše maminka umí dobře vařit.“ Tento žák výstižně vyjádřil to, v čem spočívá nouze a obtíž dnešní bohoslužby: vše se soustřeďuje na „udělat“ a „využít“. Ovšem modlitba a bohoslužba, především pak eucharistická oběť nejsou pouhou přípravou na jednání a konání ani „morální výzbrojí křesťanů“, nýbrž především jsou „svátkem a oslavou víry, při které je Bůh chválen bez pozadí nějakého konkrétního a bezprostředního užitku“.

Eucharistie je střed Církve a církevního života. Proto dramatický úbytek věřících na nedělních bohoslužbách v posledních desetiletích postihuje Církev přímo v jejím jádru. Zkušenosti i vědecké výzkumy ukazují, že

účast na farních bohoslužbách je základním ukazatelem účasti na církevním životě. Dnešní krize bohoslužby je v první řadě krizí doby moderního citění. „Dříve žili lidé čtyřicet let plus celou věčnost. Nyní žijí lidé maximálně devadesát roků, a to je podstatně méně.“ Pro člověka dřívější doby patřila věčnost k samozřejmosti života. Dnes se člověk příliš soustřeďuje jen na pozemský život a žije pod dojmem, jako by tento život byl jeho poslední příležitostí. Jako bychom byli odsouzeni dívat se především na svůj vlastní osobní blahobyť, jak uchvátit v životě co nejvíce a to nejlepší samozřejmě sám pro sebe, a přitom stále rychleji a rychleji.

V tomto „klimatu uštvaneho spěchu“ nemají modlitba a bohoslužba šanci. Protože doba modlitby je doba čekání a růstu, který teprve jako stanovený čas dává správně prožít přítom-

nost. Proto jsou modlitba a bohoslužba spásný prostředek proti ztrátě času. Potíž modlitby v dnešní době spočívá podle biskupa Kocha v tom, že příliš souvisí s moderním světovým názorem a je proniklá hesly „o efektivitě a funkcionalitě“. „Jak se to dělá“, to je otázka, která rozhoduje o všem a která si vynutila vstup do Církve. Proti tomu stojí vlastní smysl modlitby a bohoslužby, ve které se děje to, co odpovídá nikoliv lidskému, ale Božímu jednání a co vyžaduje od člověka připravenost přijmout pomoc. Jenže mnoha lidem připadá příliš těžké přisoudit modlitbě a bohoslužbě přinejmenším takový význam jako vlastnímu podnikání. „Náboženství ano – osobní Bůh ne“: do tohoto krátkého hesla je možno shrnout náboženský postoj mnoha lidí v dnešní době. Neboť modlitba a bohoslužba předpokládají osobní vztah k Bohu a jeho Synu, který se zjevil světu jako Ježíš z Nazareta. Jenže právě Kristus se stal jen jedním z mnoha a víra v Krista se mezi věřícími stále více zmenšuje.

Tím je ale v sázce identita křesťanství a Církve. „Jako jsme si zvykli být tolerantní k druhým a respektovat jejich zvláštnosti,

musíme dovolit také Bohu, aby se nám ukázal a zjevil, tak jak on chce. Když tedy chce k nám přijít tak blízko, jak to učinil ve svém Synu, pak bychom ho měli přinejmenším tolerovat, když už ne vděčně přijímat a žít z toho.“ Neschopnost mnoha lidí modlit se pramení z toho, že jsou neschopní vděčnosti. „Kde se všechno pokládá za samozřejmost, tam modlitba oněmí.“ Bohoslužba vynáší na světlo skutečnost, že při vši angažovanosti, kterou člověk investuje, to rozhodující vždy působí Bůh a jemu je třeba děkovat. Slavení bohoslužby pak vplývá jako samozřejmé do lidského poslání a úkolů. Jenže staré zvolání „Ite missa est“ v liturgii Církve dnes dostalo pouze takový smysl jako: „Tak modlení už bylo dost a teď běžte do práce.“ Čím hlouběji se slaví bohoslužba, tím více je člověk připraven vnášet ji do svého všedního dne. Je třeba se vymanit ze zjednodušeného, jednorozměrného pohledu, že Eucharistie je jen nějaké „posezení u stolu ve všedním sbratření“. Eucharistie spojuje nebe se zemí, jak to popisuje Jan Pavel II., a to i tehdy, když se slaví na malém oltářiku vesnického kostela.

Podle Kath-net

PAPEŽ PIUS XII. (24)

Žádný národ se neskládá jen z mučedníků.“

Opět je jméno Galen ve všech ústech. Zase se objevují jeho upřímné výroky v tučných titulcích v New Yorku, v Londýně, jen na Východě ne. Švéd Anderson a Švýcar Allemann, oba znamenití novináři, kteří procetovali okupační zóny, byli biskupovi představeni anglickým styčným důstojníkem.

„Pánové chtějí ode mě slyšet stížnosti na naši okupaci?“

Hrabě s pohledem obráceným na anglického průvodce říká: „Kritiku proti obsazení patří přednést před anglickým fórem, a ne před fórem zahraničním, tím jsem se vždy řídil. Pánové přesto chtějí ode mě slyšet stížnosti na naši okupaci?“

Angličan se uklání: „Děkuji, mluďte svobodně, sire.“

Nato se obrátí biskup k reportérům, kteří horlivě zapisují: „My jsme zakusili válku a porážku našeho národa velmi bolestně. Léta jsme trpěli pod panstvím nacismu. Doufali jsme, čekali jsme, že od něho budeme osvobozeni. Proto pocítujeme nyní zvláště bolestně, že nás vítězná mocnost ještě stále činí zodpovědnými za činy těch, kteří nás zotročili a ovládli. Musím otevřeně připustit, že jsme přednesli částečně stejné stížnosti, které jsme měli proti nacismu. Můžeme se jen dívat s nejvážnější starostí na metody, s nimiž se postupuje proti údajně politicky poznamenaným lidem.“

Galen zhluboka oddychuje – Angličan se tváří jako hluchý a němý – a pak dále rozvádí: „Jsem určitě také pro to, aby odpovědní činitelé národně-socialistického režimu byli odstraněni a potrestáni. Ale že mnozí lidé, kteří jen prostě proto, aby zabránili něčemu ještě horšímu, přijali členství ve straně nebo funkci, že se takoví lidé po stovkách zatýkají a vězní v koncentračních táborech, kde nejsou celé týdny

vyslýcháni, nemají žádnou příležitost se bránit, to jsou metody nezákonnosti, které od Angličanů nechápeme. Jed bludného nacistického učení nakazil očividně také jiné národy, dokonce takové, které se chlubí svou demokracií.“

„Kdo vám dovoluje činit taková prohlášení?“ chtěli znát novináři.

„Moje svědomí,“ odpověděl biskup, „a papež.“

„Byl jste v Římě?“ zajímali se pánové a chtěli vědět: „Vyjádřil se před vámi papež nějak vůči Německu?“

„Ano,“ odpověděl Galen a opakoval slova Pia XII.: „Jeho Svatost řekla: Každý, kdo chce potrestat spáchané zločiny, musí se chránit, aby se nedopouštěl stejných.“

Pánové se rozloučili, opustili biskupskou rezidenci, nasedli do svých aut a vyvodili ze své návštěvy závěr:

„Znamenitý muž,“ poznamenal Angličan a ostatní souhlasně přikyvovali.

Žádný z těch tří netušil, že Galena slyšeli mluvit naposledy. Krátce nato, kdy se vrátil z Říma, kde přijal kardinálský klobouk z ruky papeže, tento lev z Münsteru zemřel.

Během mše se mu náhle udělalo nevolno. Zmocnila se ho obrovská únava. Bude to přílišnou námahou, mínili pánové z jeho okolí. Není divu po takových těžkých letech.

Angličané dali ochotně k dispozici letadlo. Doletěli pro specialistu v Bonnu. Dělalí, co jen bylo možné. Na operaci však už bylo pozdě. Jako příčina smrti bylo oznámeno: protřené slepé střevo a k tomu ochablost střev.

MONTICHIARI – Rosa Mystica – Pouť obětovaná za kněze, bohoslovce, řeholníky a řeholnice. **Odjezd:** v pátek 3. 9. v 16 hod. z Prahy. **Příjezd:** v neděli 5. 9. v 7 hod. ráno. **Cena:** 1300 Kč. Jedeme přes dvě noci v autobusu s lehátkovou úpravou. **Sobotní program:** mše sv. v Dómě, domek a hrob Pieriny Gilli, obchod s devocionáliemi, mezinárodní slavnostní procesí se sochami a květinami ve Fontanelle (pořádá OPUS ROSA MYSTICA), křížová cesta, osobní volno. **Odjezd do Prahy** mezi 18 a 19 hod. **Příhlásky:** tel./fax: 241 731 616 lng. Kmochová.

28. března doprovodili tři kardinálové velkého mrtvého k hrobu. Slavnostní smuteční průvod se pohyboval v černém, pomalu, téměř bez konce, mezi troskami zničeného města. Byl to obraz velkolepého dojmů. Pro pozůstalé zůstane Galen rytířem bez bázně a hany.

Griffin, kardinál z Londýna, chtěl znát poslední slova umírajícího.

Bylo mu řečeno: „Hrabě se domníval, že ještě pojedje šestipřežím na Dómské náměstí, kde požehná zpusťšenou zemi do všech světových stran. ‚Jak Bůh chce!‘ – byla jeho poslední slova.“

Všechny tyto podrobnosti jsem předal Toniui Ritterovi, který svou agenturu řídil odtud, od Rosatiho, s campari bitter v ruce.

A Tonio se ve chvíli hlubokého dojetí dal slyšet: „Co se týká vašeho Galena, chtěl bych nazvat šťastnou prozřetelností, že ho nechala přežít nejen Hitlera, nýbrž ještě zažít také okupaci. Neboť představ si, Constantino, že by byl Galen zemřel jako horlivý odpůrce Hitlera, aniž by už našel příležitost, aby vystoupil se stejnou spravedlností proti nepravostem za okupace. Kolik Němců by dnes už zase řeklo: byl to zrádce národní věci, tak jako se to tvrdí o Stauffenbergovi nebo o Canarisovi. Ale takhle je aspoň někdo pro ně nedotknutelný a beze vší pochybnosti zůstane vznešený.“

„Bohu díky za to,“ odpověděl jsem s nehlubším přesvědčením.

Dopoledne 8. března 1952 jsem vkročil potřetí během tří dnů do Vatikánu. Přecházel jsem galerií nástěnných map, mezi nimiž jsem se včera seznámil s monsignorem S. Informoval

mě o šesti obsahově významných letech života Eugenia Pacelliho, a to o letech 1933 – 1939. Tyto roky znamenaly pro Pacelliho cestu ze státního sekretariátu na Petrův trůn. Pro Hitlera znamenaly cestu z říšské kanceláře do hlavního vůdcovského stanu. Šest let, během nichž se Pacelli snažil o to, aby upevnil mír. Šest let, v nichž se Hitler připravoval na to, aby rozpoutal válku.

S takovými myšlenkami jsem procházel vchodem zasazeným v mramoru k místnostem státního sekretariátu.

Atmosféru těchto prostor charakterizovala naprostá izolovanost. Být nenápadný, ale přítomný – tak učí papežská diplomatická škola, Academia Ecclesiastica, která se nachází na Piazza della Minerva. Platí za vysokou, ne-li nejvyšší školu diplomacie vůbec.

Existuje dobrý bonmot: Zápasníci s býky jsou jen ve Španělsku, diplomaté jen v Římě. Řekl jsem monsignorovi S.: „O těchto místech by mohlo být uplatněno symbolické rčení: Některé slovo bylo vysloveno již nadmíru často, ale zřídka bylo vysloveno dostatečně často.“

Seděli jsme v jedné z hoven, která je potažena rudými tapetami a vyzdobena vzorky papežských emblémů. Řekl jsem to se zřetelem na obraz v těžkém, zlatém staromódním rámu, který visel nad pohovkou na podélné boční zdi. Alegorický obraz, který ukazoval zemi pohřbenou pod vlnami nové potopy, z nichž se jako v kámen proměněná Noemova archa zvedá Petrova skála a na ní se tyčí jediný Vatikán, nad jehož kupolí se klene duha zaslíbení.

Monsignore rovněž pozoroval tento obraz a se zamýšleným výrazem v obličejí mi odpověděl: „Nová potopa – to je válka, která začala v roce 1914 a která ještě dnes není u konce. V této výjimečné situaci by bylo pro papeže špatné mlčet.“

(Pokračování)

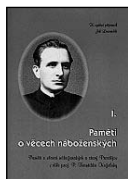
Z JINÝCH NAKLADATELSTVÍ

Jiří Laurenčík:

PAMĚTI O VĚCÍCH NÁBOŽENSKÝCH I., II.

Životopis a literární dílo prof. P. Františka Koželuky (1845–1912), rodáka z Bojkovic, který 25 let působil na reálce v Prostějově. I. svazek obsahuje „duchovní dějiny“ Prostějova. Ve II. svazku najdeme Koželuhův životopis a jeho práce o biskupu Janu Filipcovi, o bibliotekáři olomoucké univerzitní knihovny J. N. A. Hankovi z Hankenštejnu, o historiku F. Palackém, o rodišti J. A. Komenského, o první společné pouti slovanských národů do Říma r. 1881, o spolcích katolických tovaryšů, ukázky z Kytice národních písní moravských Valachů, o „kopaničářích“ a životě slovanského lidu, o Janu Klenovském a o jezuitském misionáři J. V. Richtrovi.

Vlastním nákladem Jiří Laurenčík, brož., A5, I. sv. – 312 stran, II. sv. – 192 stran, cena kompletu 390 Kč

SVATÉ PŘIJÍMÁNÍ NEMOCNÝCH A VIATIKUM DONÁŠENÉ MIMOŘÁDNÝM PŘISLUHOVATELEM

Malá příručka s textem obřadu, který při podávání sv. přijímání nemocným používá akolyta nebo jiný řádně pověřený přísluhovatel. Vyšlo s církevním schválením Arcibiskupství pražského.

Karmelitánské nakladatelství, brož., A6, 32 stran, 29 Kč

Thomas Romanus:

VŠECHNO NEJLEPŠÍ K NAROZENINÁM

Malý dárek k narozeninám v podobě knihy. Obsahuje myšlenky k potěše i k zamyšlení, které se mohou stát opěrnými body každodenního života.

Vyšehrad, spol. s r. o., váz., křídový papír, 140x140 mm, 48 stran, 148 Kč

Thomas Romanus:

HODNĚ ŠTĚSTÍ DO SPOLEČNÉHO ŽIVOTA

Inspirativní myšlenky pro krásné chvíle společného života manželů. Mohou být také útěchou ve dnech plných těžkostí a kompromisů. Dárková publikace.

Vyšehrad, spol. s r. o., váz., křídový papír, 140x140 mm, 48 stran, 148 Kč

Rainer Maria Rilke:

KOUZLO NÁKLONNOSTI

Mít rád druhého – to je úkol na celý život. Člověk se tomu učí stále a mladí lidé obzvlášť. Proto tato dárková kniha může být dobrým průvodcem na cestě za pravou láskou.

Vyšehrad, spol. s r. o., váz., křídový papír, 140x140 mm, 48 stran, 148 Kč

Objednávky knih – tel. 587 405 431, fax 585 222 803

Administrace a inzerce týdeníku Světlo – tel./fax 585 222 803

Matice cyrilometodějská s. r. o., Dolní nám. 24, 771 11 Olomouc 1, e-mail: knihy@maticecm.cz

Kompletní nabídku knižní produkce MCM naleznete na internetové adrese

www.maticecm.cz

772 00 Olomouc 2

147/2002

P.P.

TZ

771 11 Olomouc 1

Dolní nám. 24

Matice cyrilometodějská s. r. o.